

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Kommunstyrelsens årliga granskning av de kommunala bolagen 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att verksamheten i bolagen Gävle Stadshus AB, Gävle Energi AB, Gävle Kraftvärme AB, Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB, AB Gavlegårdarna, Gavlefastigheter Gävle kommun AB, Gavle Drift & Service AB, GAVLIA AB, Gävle Hamn AB, Gävle Parkeringservice AB, Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordningar.

att verksamheten i det delägda bolaget Svenska Kommunförsäkrings AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för bolaget avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

att notera att det delägda bolaget Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB under året har likviderats i enlighet med tidigare beslut i Gävle kommunfullmäktige 2018-06-18, dnr 18ks241

att verksamheten i de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB, Ostkustbanan AB och Visit Hälsingland Gästrikland AB, har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att verksamheten i de delägda kommunalförbunden Gästrike Återvinnare, Gästrike Räddningstjänst, har bedrivits i relation till vad som stadgas i förbundsordningarna för respektive förbund, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna

att uppdra till kommunledningskontoret att fortsätta utveckla formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de delägda bolagen.

Ärendet i korthet

Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de

Kommunstyrelsen

kommunala befogenheterna. Kommunledningskontoret har sammanställt underlag från bolagen för denna uppsiktsroll.

Lagstiftning

Enligt Kommunallagens 6 kapitel § 1a och b ska kommunstyrelsen i årliga beslut för varje hel- och delägt bolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Styrelsen skall också ha uppsikt över sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska också vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i Kommunallagens 3 kapitel 17 och 18 §§ är uppfyllda i hel- och delägda bolag. Dessa krav omfattar att kommunfullmäktige i helägda bolag ska:

1. Fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. Se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. Utse samtliga styrelseledamöter, och
4. Se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Ställningstagande helägda och vissa delägda bolag

Underlag för kommunstyrelsens ställningstagande om den verksamhet som respektive bolag har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, är bolagsstyrningsrapport, årsredovisning samt revisorernas granskningsrapport för respektive bolag.

I företagspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2012-06-18 §116, under § 10 "Information om bolagsstyrning och bolagets interna kontroll", anges att "Bolagen ska årligen upprätta särskild rapportering om bolagsstyrningsfrågor. Bolagen kan välja mellan att upprätta en särskild rapport eller att redovisa informationen som en del av bolagets

Kommunstyrelsen

årsredovisning. Rapportering sker enligt anvisningar från kommunstyrelsen.”

Anvisningar för att upprätta en särskild bolagsstyrningsrapport har gått ut till Gävle Stadshus AB med dotterbolag samt Gästrike Vatten AB och Gävle Vatten AB. Dessa bolag har lämnat en bolagsstyrningsrapport för verksamheten 2020.

Anvisningar har gått ut till det delägda bolaget Svenska Kommunförsäkrings AB. Försäkringsbolaget står under tillsyn av Finansinspektionen och skall enligt EU-kommissionens delegerade förordning 2015/35 upprätta särskild rapportering ”Regelbunden tillsynsrapport SFCR – Solvency and Financial Condition Report 2017””. Denna rapportering innehåller utöver redovisning av bolagens verksamhet även beskrivning av riskprofil, kapitalbas och värdering av solvensändamål och denna rapportering är betydligt mera omfattande än kraven i företagspolicyn angående upprättande av bolagsstyrningsrapport varför försäkringsbolaget anses uppfylla det kravet.

Årsredovisningar för bolagen bifogas ärendet. Bolagen i Stadshuskoncernen som är dotterbolag i en underkoncern ingår även i årsredovisningen för moderbolaget. Revisionsrapporter och lekmannarevisorernas granskningsrapporter ingår i årsredovisningarna. Årsredovisningarna har med godkännande behandlats på årsstämmor.

I bolagsstyrningsrapporter för 2020 har bolagen bedömt att verksamheten bedrivits i enlighet med styrande dokument, däribland bolagsordningar. Årsredovisningar för bolagen har avlämnats för 2020 med undertecknade revisionsberättelser. Revisionen har lämnat undertecknade granskningsrapporter där bolagens verksamhet 2020 bedömts ha varit förenlig med det kommunala ändamålet. För AB Gavlegårdarna har KPMG noterat i sin revisionsberättelse att bolaget utan ersättning överlåtitt mark utan vederlag till Gävle kommun vilket strider mot Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bolag. Beloppet bedöms inte vara av väsentlig betydelse för bolagets resultat och ställning. Lekmannarevisorerna lämnat samma notering i sin avlämnade granskningsrapport.

Utifrån dessa underlag föreslås kommunstyrelsen besluta att verksamheten i bolagen;

- Gävle Stadshus AB,
- Gävle Energi AB med dotterbolagen Gävle Kraftvärme AB,
- Gävle Energisystem AB, Bionär Närvärme AB
- AB Gavlegårdarna,
- Gävle Hamn AB

Kommunstyrelsen

- Gavlefastigheter Gävle kommun AB med dotterbolaget Gavlia AB och dotterdotterbolaget Gavle Drift och Service AB.
- Gävle Parkeringsservice AB
- Gästrike Vatten AB,
- Gävle Vatten AB

har varit förenlig med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna i enlighet med respektive bolags bolagsordning.

Ställningstagande övriga delägda bolag

I delägda bolag ska fullmäktige se till att det delägda bolaget omfattas av ovanstående krav i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Följande delägda bolag omfattas av detta ställningstagande

- Svenska Kommunförsäkrings AB (ägarandel 27%)
- Bomhus Energi AB (ägarandel 50% via Gävle Energi AB)
- Gästrike Ekogas AB (ägarandel 49% via Gävle Energi AB)*
- Ostkustbanan AB (ägarandel 9%)
- Visit Hälsingland Gästrikland AB (ägarandel 25%)

** samt andelen via Gästrike Återvinnare som äger 51 % i bolaget.*

För det delägda bolaget Svenska Kommunförsäkrings AB har bolagen lämnat rapport om att verksamheten bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna och den kommunala kompetensen i kommunallagen. Rapport återfinns i årsredovisningen.

Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB har likviderats enligt beslut i Gävle kommunfullmäktige 2018-06-18, dnr 18ks241 och inestående medel har utskiftats till Gävle kommun enligt ägd andel i bolaget.

Kommunstyrelsen föreslås att besluta att verksamheten i de delägda bolagen Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB och Svenska Kommunförsäkrings AB har bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för respektive bolag avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

För de delägda bolagen Bomhus Energi AB, Gästrike Ekogas AB, Visit Hälsingland Gästrikland AB och Ostkustbanan AB samt kommunalförbunden Gästrike Rättningsstjänst och Gästrike Återvinnare har revisorerna i granskningsrapporter och revisionsberättelser uttalat att respektive bolag och förbund bedöms bedriva verksamheten enligt bolagsordning och kommunfullmäktiges ändamål. Kommunstyrelsen föreslås därmed att utifrån denna information samt årsredovisningar och löpande information besluta att verksamheten i de delägda bolagen bedrivits i relation till vad som stadgas i bolagsordningarna för

Kommunstyrelsen

respektive bolag, i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt, avseende det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.

Kommunfullmäktige i Gävle kommun beslutade den 29 mars 2021 att Visit Hälsingland Gästrikland AB skall avvecklas och upplösas, Dnr 21KS90, i likhet med de övriga ägarnas fattade beslut.

Gästrike Ekogas AB redovisar en total förlust på -6,5 mnkr. Bolaget har tidigare år erhållit ett ovillkorat aktieägartillskott på 19,6 mnkr från Gävle Energi AB för att säkerställa bolagets vidare utveckling. Gästrike Återvinnares beslut om utbetalning av aktieägartillskott som överklagats har inte fått bifall i Förvaltningsrätten, Motparten har i och med detta gått vidare och sökt prövningstillstånd hos Kammarrätten.

Gästrike Räddningstjänst redovisar en total förlust på -4,4 mnkr. Enligt kommunallagens balanskrav så skall årets resultat vara större eller lika med 0 kronor. Det innebär att förbundet skall reglera underskottet under de närmaste tre åren och att fullmäktige skall anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske.

Allmänt om uppsikt

I företagspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2012-06-18 § 116, under § 10 "Information om bolagsstyrning och bolagets interna kontroll", anges att "Bolagen ska årligen upprätta särskild rapportering om bolagsstyrningsfrågor..."

Huvuddelen av kommunkoncernens bolag har enligt anvisningar upprättat bolagsstyrningsrapport. I delårsrapporter, verksamhetsrapporter och årsredovisningar har bolagens ekonomi, verksamhet och viktiga händelser redovisats. Bolagen i stadshuskoncernen har löpande redovisat verksamhet och ekonomi i Gävle Stadshus AB. Särskilda ägarsamråd har skett i Kommungaranti Skandinavien Försäkrings AB. Sammantaget bedöms uppsikt har utövats över de kommunala företagen enligt kommunlagen.

Uppsikten över de delägda bolagen och kommunalförbunden kan dock utvecklas ytterligare. Rapportering av ekonomi och verksamhet kan utvecklas, speciellt i samband med delårsrapporter.

För att ytterligare förstärka uppsikten över de kommunala företagen föreslås kommunstyrelsen att uppdra till kommunledningskontoret att fortsätta utveckla formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de delägda bolagen.

Beslutsunderlag Årsredovisningar 2020

6(6)

Datum 2021-09-07

Diarienummer: 21KS16

Dnr 21KS16-60

Kommunstyrelsen

Revisionsberättelser

Granskningsrapporter

Beslutet ska skickas till
SG Ekonomi och samtliga bolag

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör